

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בבא מציעא י-א

עניין: תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים

בית הלוי פרשת בשלח - הערה

בילקוט ישעיה ח'מא טעם על שזכה ישעיה לנבואות נחמות יותר מכל הנביאים משום דכששמע את קול ה' אומר את מי אשלח ומי ילך למי אמר הנני שלחני אמר לו הקב"ה אהבת דקדק ותשגא רשע אהבת לדקדק את בני ותשגא מלחיינם ע"כ משחק אלהים אלהיך שמן ששון מחזרין שמתנבא נחמות יותר מן כל הנביאים. יש להבין ביאור המאמר וגם מה ש"ך פסוק זה של אהבת דקדק לדקדק את בני לחשובו של ישעיה. רק יובן דהנביא הרי עומד לפני אופנים או להנבא בשורות טובות ונחמות או להיפוך חלילה, והנה דעת רש"י בפ"ק דנ"מ דהא דק"ל דחופס לבע"ח במקום שחב לאחרים לא קנה חינו רק נאם לא עשאו זה הבע"ח לשלח שיחפוס עזרו אבל אם עשאו הבע"ח לשלח שיהיה חופס עזרו שפיר קנה. ופירשונו בזה דכיון דנעשה שלח הרי זה החופס כמו הבע"ח נעלמו דידו ודרי ודרי הוא דומה כאלו חפסו הבע"ח נעלמו דשלחו של אדם כמוהו הוא. והחוס' שם חלקו על רש"י בזה וכתבו דגם שליחות לא מהני בזה, והסביר הרא"ש סברתם דלאו כל כמיניה דבע"ח לשויה לזה לשלח לחוב לאחרינא ונמצא דהוא רק כהליכה מעלנו בלא שליחות ולא קנה. הרי דגדר השליחות שיהיה השליח כהמשלח עצמו לא ש"ך אם המעשה הוא לחוב לאחיו אדם בעולם. ונפרט לפי מה שהביאו החוס' בתענית דאין הקב"ה מיוחד שמו על הרעה חלילה יעו"ש. וז"ל הילקוט ירמיה כשאמר נחמה אמר כה אמר ה' זכרתי לך וכשאמר תוכחה אמר דברי ירמיהו וכן משה כן כשאמר תוכחה אמר אלה הדברים אשר דבר משה. ועוד שם אלה הדברים אשר דבר משה וכי לא נתנבא אל אלו בלבד והלא כל החורה כולה כמנה משה אלא שהיו דברי תוכחות מש"ה כשהנביא אומר לחו עונש חלילה לזי אותה נבואה לא נקרא בבחינת שליחות שיהיה שם משלחו על הנביא שיקרא שמו של הקב"ה ונקראת הליכה לחודא. וזה שאמר כאן הקול שני דברים את מי אשלח ומי ילך לנו, אמר דלר"ך כעת נביא לפני דברים שיהיה אלני בגדר שליחות דהיינו לומר טובות וניחומים על ישראל וגם ומי ילך לנו דהיינו לומר להם ההיפוך חלילה דאז הוא בגדר הולך למעני ועבורי לא שלוחי. ועל זה השיב ישעיה הנביא הנני שלחני, החפלה דלטובה יהיה הוא השליח וע"כ לא אמר הנני אלך דהליכה לא רצה. וזה שאמר לו הקב"ה אהבת דקדק לדקדק את בני ותשגא מלחיינם ע"כ משחק גו' שמן ששון מחזרין שהתנבא נחמות יותר מכל הנביאים. שוב מנאחי הובא כן בשם כחני הר"י שכחב דשליחות הוא לטובה והליכה הוא לרעה וע"כ אמר ישעיה רק שלחני. וז"ה שכוונתי האמת, ומבוארים דברי הילקוט

היטב:

ילקוט שמעוני ישעיה רמז תמג

(מיכה ד יד) בשבט יכו על הלחי, מעתה את מי אשלח ומי ילך לנו, ואומר (ישעיה ו ח) הנני שלחני, א"ל הקב"ה ישעיהו בני טרחנים הם סרבנים הם מקבל אתה עליך ללקות ולהתבזות מהם, אמר לו על מנת כן (שם נ ו) גוי נתתי למכים איני כדאי שאלך בשליחותך אצל בניך, א"ל הקב"ה ישעיה (תהלים מה ח) אהבת צדק אהבת לצדק את בני, ותשגא רשע שנאת מלחייבם, על כן משחק אלהים אלהיך שמן ששון מחברין, מהו מחברין, א"ל הקב"ה חייך שכל הנביאים מתנבאים נביא מפי נביא שנאמר (מ"ב ב טו) נחה רוח אליהו על אלישע ורוח משה על שבעים זקנים, אבל אתה מתנבא מפי הגבורה, הדא הוא דכתיב (ישעיה סא א) רוח ה' אלהים עלי, ולא עוד אלא שכל הנביאים מתנבאים נבואות פשוטות אבל אתה מתנבא נבואות כפולות (שופטים ה יב) עורי עורי, (ישעיה נא יז) התעוררי התעוררי, (שם סא י) שוש איש, נחמו נחמו עמי.

ליקוטי תורה לאריז"ל פרשת שמות

ועתה לכה ואשלחך אל פרעה:

קול ה' אומר, את מי אשלח, ומי ילך לנו. תחלה אמר אשלח, ואחר כך אמר ילך. גם תחלה לשון יחיד, ואחר כך לשון רבים. אך הענין, כי ישעיה חצי נחמה וחצי צרה, כמ"ש. אך ירמיה כולו צרה. אמנם נגד ב' אלו אמר, את מי אשלח נגד הטובה והנחמה, לז"א לשון שליחות גמור, ובלשון יחיד כי כינה השליחות לעצמו לבד. אך נגד היותו שליח בענין הצרות, אמר ומי ילך לנו, בלשון הליכה, ובלשון רבים, כי לא רצה הקב"ה לעשות רעה לבדו. ואמר ישעיה, הנני שלחני, ר"ל, איני רוצה, רק טאהיה שליח לטובה, וזהו שלחני בלשון שליחות. אז אמר לו הקב"ה לך, כי עתה לא היה צריך רק לרעה, לז"א לך ואמרת וגו', שהיא רעה, לכך אמר בלשון הליכה.

מלת לכה ואשלחך, סותרים זא"ז, אך הכוונה: כי הלא הקב"ה היה משלח את משה, בבי שליחות: א' לטובת גאולת ישראל, הב' לרעה, שע"י השליחות נאמר, תכבד העבודה על האנשים. אמנם הקב"ה, אינו מכנה השליחות לעולם על הרעה, לכן נגד הא' שהוא תכבד העבודה, אמר לכה לעצמך, כאלו איני משלחך. אך נגד הב' שהוא לטובת גאולת ישראל, אמר ואשלחך, כי בכאן כנה הקב"ה שמו על השליחות לטובה. וכיוצא בזה תבין פסוקים, ואשמע את

